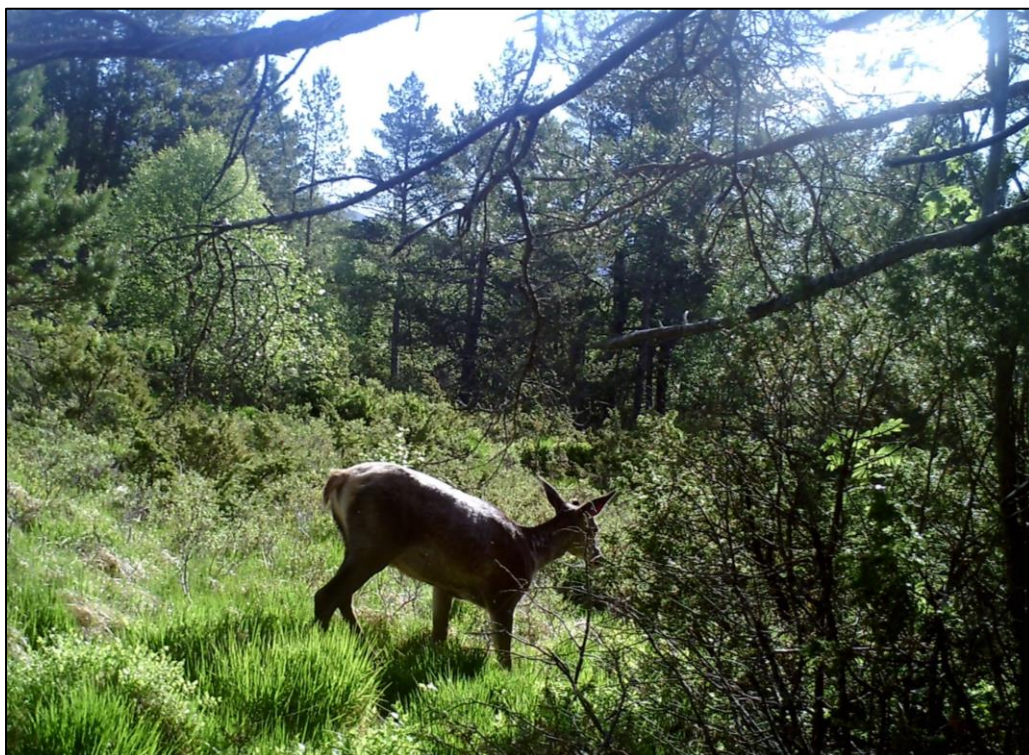

Viltkorridor ved Vatneeidet

Innspill til vurdering av
videreføring i kommuneplanen for
Haram kommune

Rådgivende Biologer AS

RAPPORT TITTEL:

Viltkorridor ved Vatneidet. Innspill til vurdering av videreføring i kommuneplanen for Haram kommune

FORFATTERE:

Linn Eilertsen og Conrad J. Blanck

OPPDRAKSGIVER:

Haram kommune

OPPDRAGET GITT:

Desember 2017

RAPPORT DATO:

7. oktober 2018

RAPPORT NR:

2736

ANTALL SIDER:

23

ISBN NR:

978-82-8308-540-2

EMNEORD:

- Viltkorridor
- Hjorteråsa

- Hjort
- Rådyr

RÅDGIVENDE BIOLOGER AS
Edvard Griegsvei 3, N-5003 Bergen
Foretaksnummer 843667082-mva

Internett : www.radgivende-biologer.no E-post: post@radgivende-biologer.no
Telefon: 55 31 02 78

Rapporten må ikke kopieres ufullstendig uten godkjenning fra Rådgivende Biologer AS.

***Forsidebilde:** Hjort i viltkorridoren. Bilde tatt av viltkamera den 6. juni 2017.*

FORORD

I forbindelse med ny kommuneplan (arealdel) for Haram kommune i Møre og Romsdal, er det behov for vurdering av en avsatt viltkorridor gjennom området Vatneidet. Viltkorridoren ligger mellom et næringsområde og en idrettspark/skole og krysser fylkesvegen. Det er reist tvil om korridoren blir brukt av viltet og det blir derfor vurdert om arealet kan bli omdisponert til andre formål. Rådgivende Biologer har i foreliggende rapport oppsummert kunnskapsgrunnlaget og gjennomført undersøkelser for å avklare nåværende bruk av viltkorridoren og vurdere behovet for eventuell videreføring i ny kommuneplan.

Rapporten bygger på eksisterende informasjon, feltundersøkelser og fotomateriale fra viltkameraer i perioden desember 2016 – juni 2017.

Takk til John-Ole Aarsæther og Hege Gjøsund i Haram kommune for god hjelp med utplassering av viltkameraene og til Rune Stene og Atle Krogsæter i viltnemnda for bidrag med informasjon om hjorteviltet i Haram.

Bergen, 7. oktober 2018

INNHold

Forord	4
Sammendrag	5
Innledning	6
Metode og datagrunnlag	7
Viltkamera og feltundersøkelser	7
Eksisterende kunnskap om hjorteviltet i Haram	7
Resultat	12
Fremtidig situasjon	15
Forholdet til naturmangfoldloven	16
§ 8 Kunnskapsgrunnlaget og § 9 føre-var-prinsippet	16
§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning	16
Diskusjon og anbefaling	17
Anbefaling	17
Oppfølgende undersøkelser	17
Referanser	18
Vedlegg	19

SAMMENDRAG

Eilertsen, L. & C. J. Blanck 2018. Viltkorridor ved Vatneeidet. Innspill til vurdering av videreføring i kommuneplanen for Haram kommune. Rådgivende Biologer AS, rapport 2736, 23 sider, ISBN 978-82-8308-540-2.

I forbindelse med ny kommuneplan (arealdel) for Haram kommune i Møre og Romsdal, er det behov for vurdering av en avsatt viltkorridor gjennom området Vatneeidet. Viltkorridoren ligger mellom et næringsområde og en idrettspark/skole og krysser fylkesvegen. Det er reist tvil om korridoren blir brukt av viltet og det blir vurdert om arealet kan bli omdisponert til andre formål.

Rådgivende Biologer har på oppdrag fra Haram kommune oppsummert kunnskapsgrunnlaget og gjennomført undersøkelser for å avklare nåværende bruk av viltkorridoren og vurdere behovet for eventuell videreføring i ny kommuneplan. Rapporten bygger på eksisterende informasjon, feltundersøkelser og fotomateriale fra viltkameraer i perioden desember 2016 – juni 2017.

Området rundt Vatneeidet i Haram kommune er en flaskehals for trekkrutene til hjort som trekker til og fra Haram. Det er tidligere anslått at 4-500 dyr trekker gjennom Vatneeidet både vår og høst. Trekkmulighetene for hjortevilt til/fra ytre deler av Haram har gradvis blitt redusert som følge av utbygging. Dette er uheldig for hjorteviltet som trenger tilgang til disse områdene, og det skaper problemer med vilt påkjørsler og konflikter med landbruket.

Tilgjengelige viltdata viser til en stor og muligens svakt økende hjortebestand i Haram, men kunnskapsgrunnlaget er noe mangelfullt og lite systematisert, slik at det er vanskelig å se trender i bestandsutviklingen. Utplassering av viltkamera og feltundersøkelser i 2016-2017 bekrefter imidlertid at viltkorridoren ved Vatneeidet fortsatt er i bruk av hjorteviltet. Det er også svært sannsynlig at viltkorridoren er mer i bruk enn trekkveien ved Vatne kirke.

Det anbefales sterkt å opprettholde dagens viltkorridor ved Vatneeidet i ny kommuneplan. Dette er i tråd med tidligere anbefalinger av fageksperter og med det utbyggingspresset som er i nærområdene, er det ingen grunn til å tro at denne korridoren vil bli mindre viktig i fremtiden.

Det anbefales også å sikre andre arealer som viltkorridorer, slik at hjorteviltet har flere muligheter for å komme til/fra ytre deler av Haram. Dette kan redusere ytterligere konflikter med landbruket og risikoen for påkjørsler. Slike grønne korridorer har ikke bare funksjoner som trekkveger for hjort, men har også betydning for andre organismer, både flora og fauna, og bidrar dermed også til å ivareta det biologiske mangfoldet i kommunen.

INNLEDNING

Haram kommune har i lengre tid vært et viktig område for hjort og hadde allerede på 1960-tallet relativ høy avskytning av hjort i forhold til mange sammenlignbare kommuner. Haram er en typisk kystkommune med mye overvintrende hjort i kommunen. Allerede på siste halvdel av 1960-tallet ble det regulert inn trekkruiter for hjorten i Haram, et tiltak som var første i sitt slag i Norge (Meisingset 2008). Området rundt Vatneeidet i Haram kommune er en flaskehals for trekkrutene til hjort som trekker til og fra Haram. Det er tidligere anslått at 4-500 dyr trekker gjennom Vatneeidet både vår og høst (Meisingset 2008).

Dette har medført at det er avgrenset en viltkorridor ved Vatneeidet i kommunedelplanen for Vatne/Tennefjord («Hjorteråsa»). Viltkorridoren er et naturområde mellom næringsområdet på Eidet og ungdomsskolen/idrettsområdet og krysser fylkesveg 659 (**figur 1**).

Figur 1. Parti av viltkorridoren «Hjorteråsa», sør for fylkesveg 669. Som bildet viser, er det foretatt hogst og slått i viltkorridoren.

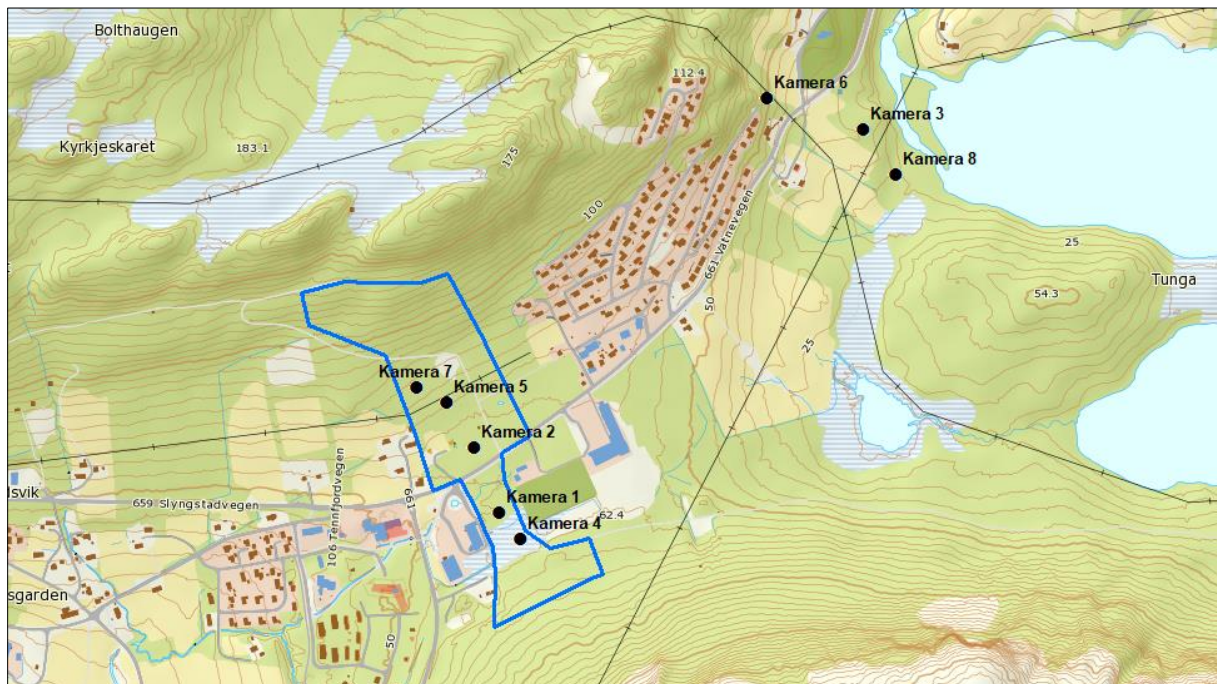
Det er sterke interesser for å omdisponere viltkorridoren til andre formål i ny kommuneplan. Samtidig har trekkmulighetene for hjortevilt til/fra ytre deler av Haram gradvis blitt redusert som følge av utbygging. Dette er uheldig for hjorteviltet som trenger tilgang til de ytre kystområdene, og det skaper også problemer med viltpåkjørsler og konflikter med landbruket.

Viltkorridorens bruk og funksjon bør derfor avklares før rulleringen av ny kommuneplan.

METODE OG DATAGRUNNLAG

VILTKAMERA OG FELTUNDERSØKELSER

For å vurdere bruken av viltkorridoren, er det utført feltundersøkelser og utplassert viltkameraer. Den 20. desember 2016 ble det utplassert fem viltkameraer innenfor viltkorridoren (**figur 2**) og tre ved trekkveien vest for Vatne kirke. Viltkameraene er av typen Dovrefjell basic, med utløsere som er sensitive for bevegelse og tar bilde når noe passerer. Bildene blir lagret på minnebrikker i kameraene. Kameraene ble plassert på begge sider av fylkesveg 659 (**figur 2**) og var innstilt på å ta bilder i tidsrommet kl. 20 til kl. 8. Kameraene innsamlet den 12. juni 2017 og hadde stått utplassert i 5 måneder og 23 dager.

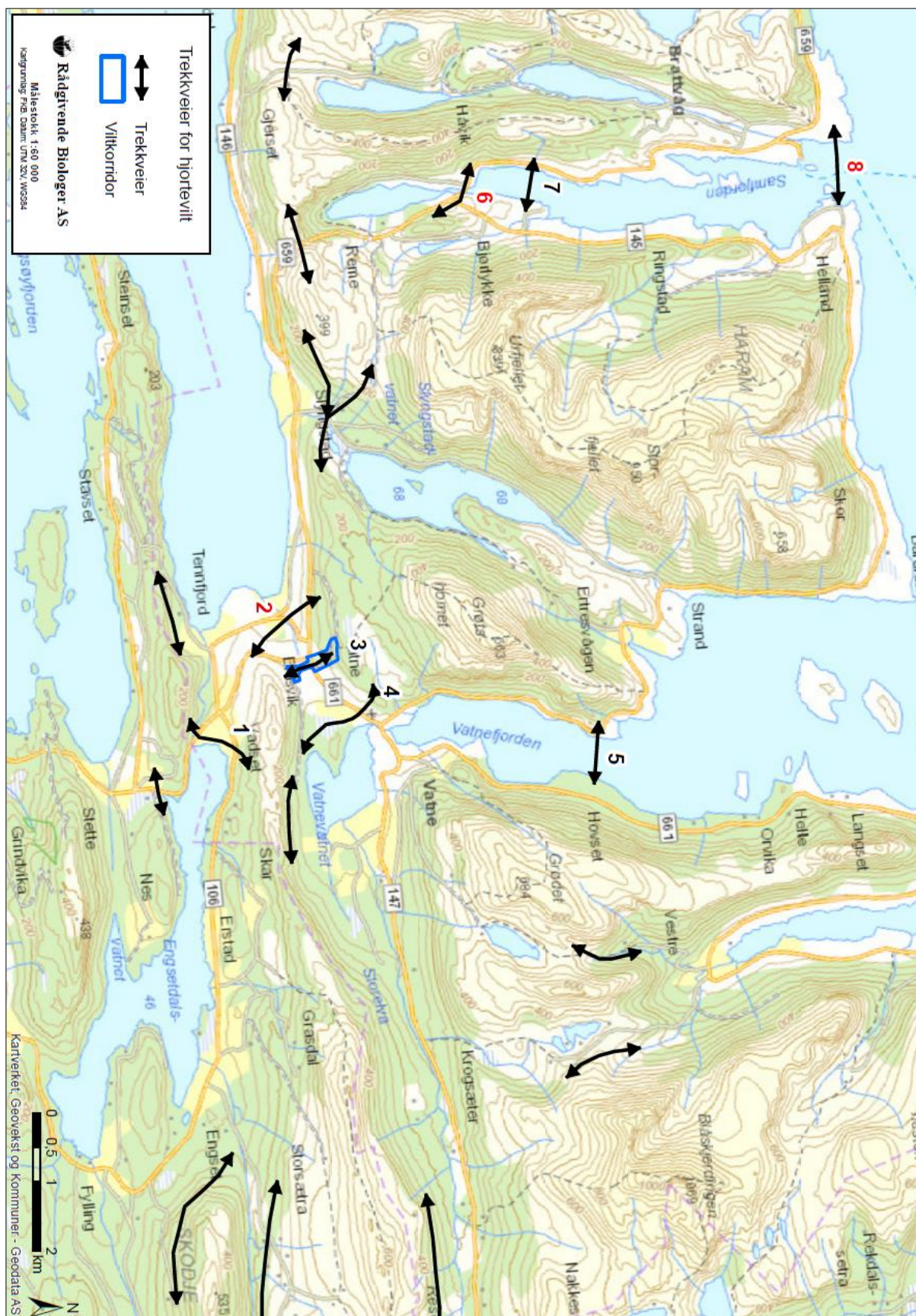
Figur 2. Oversikt over plassering av viltkamera ved Vatneidet. Blå linje markerer viltkorridoren slik den er avsatt i kommuneplanen.

EKSISTERENDE KUNNSKAP OM HJORTEVILTET I HARAM

Meisingset (2008) har utarbeidet en fyldig rapport om hjorteviltet i Haram kommune der ulike datakilder er oppsummert. I tillegg er det skissert flere mål for den framtidige hjorteviltforvaltningen i Haram. Et viktig prosjekt som må nevnes er merkeprosjektet i regi av Nordvest viltregion, der det til sammen ble merket 41 hjort i Haram i perioden 2002-2005. Generelt ble det dokumentert at en god del av hjorten i Haram trekker innover i landet fra kysten (www.norvestviltregion.com). De fleste av disse dyra må passere over Vatneidet i forbindelse med trekket mellom oppholdsområdene til ulike tider av året. Det er også dokumentert trekk av hjort ved Vadset hvor hjorten trekker til og fra Stavset og Ellingsøya.

Viltnemnda i Haram besitter også mye verdifull informasjon om hjorteviltet. De viktigste trekkrutene for hjort til/fra ytre deler av Haram er ifølge viltnemnda:

1. **Vadset:** Her krysser hjorten markene på enden av Engesetdalsvatnet over riksveien og utover mot Stavsfjellet.
2. **Mulen:** Trekkmuligheter gjennom området der fylkesvegen svinger ovenfor Tunfjorden, vest for viltkorridoren. Denne ruten skal tidligere ha vært den mest brukte, men er nå sperret av boligfelter.

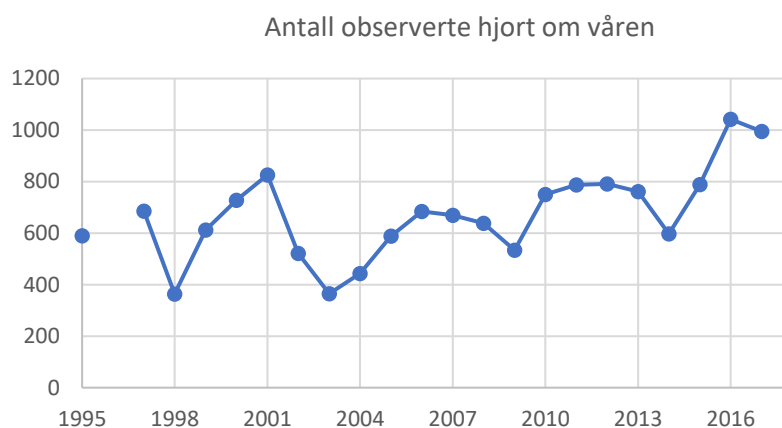

Figur 3. Trekkmuligheter for hjortevilt som skal til/fra ytre deler av Haram. Røde tall indikerer trekkeveier som er mindre brukt. Kartet er basert på mottatt informasjon fra viltneimnda.

3. **«Hjorteråsa»:** Smalt skogsområde på begge sider av veggen på Vatneeidet, avsatt i kommunedelplan som viltkorridor.
4. **Vatne Kirke:** Trekk langs Vatnevatnet med muligheter for kryssing av fylkesveg 669 vest for kirka.
5. **Hovset:** Her er observert store ansamlinger av hjort både høst og vår de senere årene, trolig på grunn av utbygging ved Vatneeidet.
6. **Samfjordstraumen:** Før kunne hjorteviltet komme seg over dette partiet på fjære sjø, men nå er det etablert et stort steinbrudd på vestsiden av broen og trekkmulighetene er redusert.
7. **Håvikmyrane:** Parti der hjort kan krysse fjorden.
8. **Gytastranda:** Parti der hjort kan krysse fjorden.

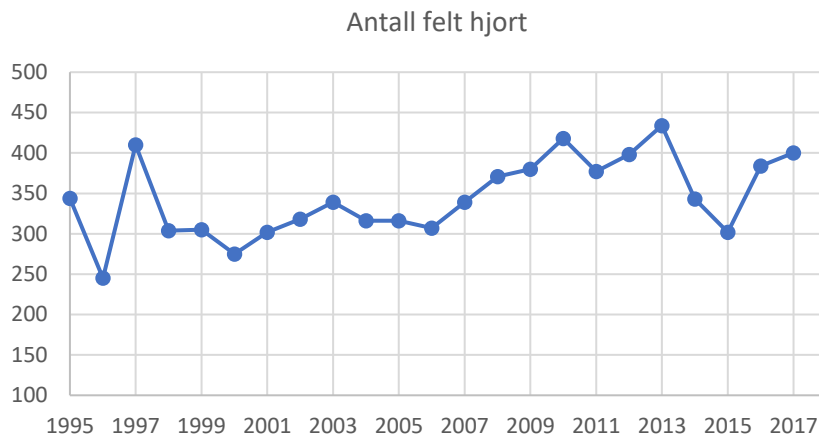
Trekkveier er vist på kart i **figur 3** og mer utfyllende informasjon finnes i notat fra viltnemnda i **vedlegg 1**.

Viltnemnda i Haram har også gjennomført årlige vårtellinger siden 1995. Tellingene har blitt utført hvert år, med unntak av året 1996, på elleve faste steder: Fjærtøft, Longva, Haramsøy, Lepsøy, Slingstad/Tennfjord, Søvik/Gryta, Hildre/Gammlem, Samfjord/Helland, Skår/Ertresvåg/Vatneidet, Vatne/Krogsætra og Vestrefjord. Det blir telt dyr to dager på hvert sted hver vår. **Figur 4** viser hvor mange dyr som har blitt observert av viltnemnda i snitt ved hver vårtelling siden 1995. Det er en del variasjon mellom årene og det er vanskelig å se spesielle trender i utviklingen i hjortebestanden, men det kan se ut som det er en svak bestandsøkning.

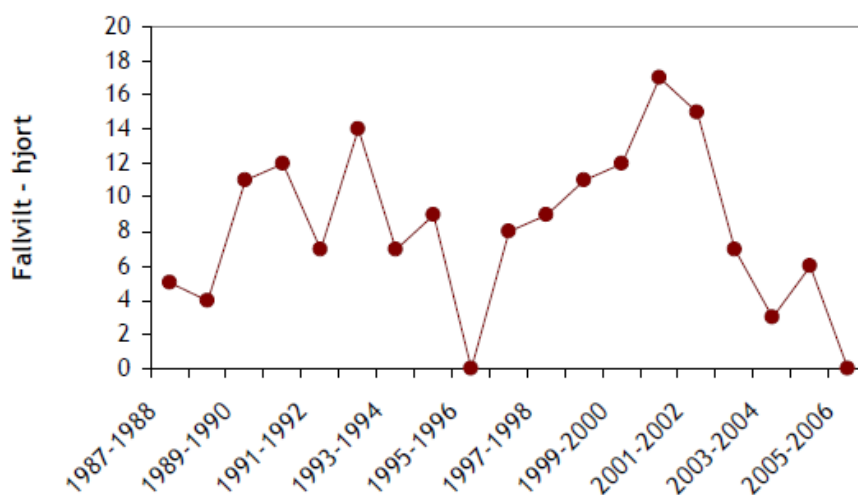
Figur 4. Vårtellinger 1995-2017 av hjortevilt på innmark i Haram kommune. Figur basert på data mottatt fra viltnemnda, her vist som gjennomsnittet av to dagers telling per vår.

Avskytingstallene gir lite supplerende informasjon om bestandsutviklingen, siden disse har vært relativt stabile mellom 300 og 400 dyr hvert år (**figur 5**). Her mangler for øvrig tall fra 2016.

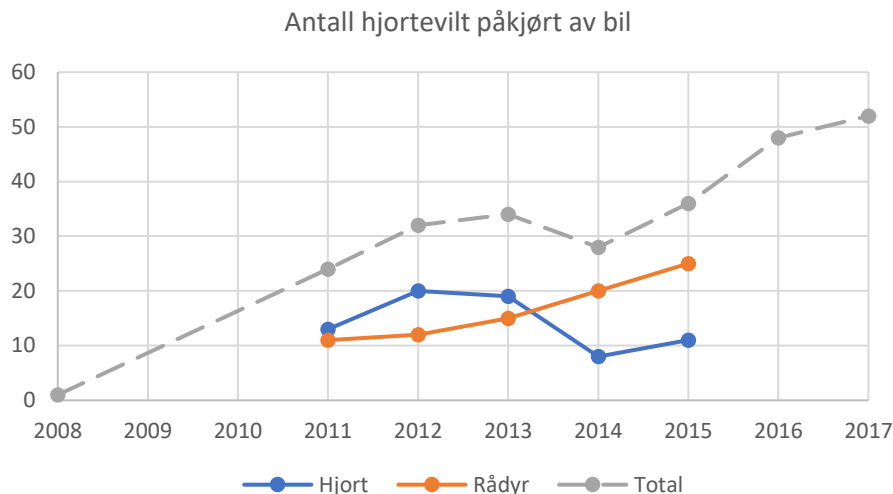
Figur 5. Avskytinger 1995-2017 av hjort i Haram kommune. Figur basert på mottatt data fra viltnemnda.

I rapporten til Meisingset (2008) er fallviltregistreringer fra 1987 til 2006 oppsummert (**figur 6**), og disse er svært varierende. Dette kan skyldes mangelfull rapportering. Fallviltdataene i **figur 6** inkluderer alle årsaker til fallvilt, både påkjørsler av bil, sykdom og andre skader.

Figur 6. Antall fallvilt for hjort i perioden 1987-2006 i Haram. Figur fra Meisingset (2008).

Dersom man kun ser på påkjørsler av bil som årsak, ser det ut til at antall fallvilt av hjortvilt er økende i Haram, særlig de siste årene. Nyere data fra Hjorteviltregisteret i perioden 2008 til 2016 viser et relativt høyt antall påkjørsler av bil, særlig i 2016 og 2017 med henholdsvis 48 og 52 dyr (**figur 7**). Viltnemnda har gått gjennom fallviltdataene og skilt ut hvor mange av dyrene som var hjort. Basert på disse tallene kan man fremstille utviklingen separat for rådyr og hjort. Antall påkjørt rådyr har økt jevnt siden 2011, mens antall påkjørt hjort har variert mellom 11 og 20 i tidsrommet 2011-2015. Dette kan tyde på en stabilisering av hjortebestanden og en økning av rådyrbestanden i området.

Figur 7. Fallviltregistreringer i perioden 2008-2017 (stand: 19.12.2017) i Haram. Figur basert på data fra Hjorteviltregisteret. Tall for påkjørt hjort i perioden 2011-2015 stammer fra viltneimnda. Tall for påkjørt rådyr er differensen mellom påkjørt hjortevilt og hjort.

Siden det er lite som tyder på at bestanden av hjort har vokst spesielt mye de siste 5-10 årene, kan de økte påkjørslene skyldes økning i trafikkmengde, reduserte trekkmuligheter for hjort og/eller en økning i rådyrbestanden. Viltneimnda har observert endringer i trekkmønsteret til hjorten etter hvert som arealer har blitt bygget ut de siste årene. Eksempelvis er trekkmulighetene redusert eller nærmest fraværende ved trekkvei 2 (Mulen) og 7 (Håvikmyrane) (**figur 3**), mens det er observert en økning ved trekkvei 5 (Hovset). Endringer i trekkmønsteret til hjorteviltet har de siste årene skapt problemer for landbruket, blant annet i Ertresvågen.

RESULTAT

Viltkameraene tok bilder av både hjort og rådyr i perioden 22. desember 2016 til 12. juni 2017. Det fleste bildene ble tatt i mai-juni 2017 og gjenspeiler da forventet aktivitet i forbindelse med vårtrekket (**figur 9**). **Tabell 1** gir en oversikt over antall foto tatt av hjortevilt ved de enkelte viltkameraene. Hjort er dominerende art. Det var mindre hjorteviltaktivitet ved Vatne Kirke (**figur 9, figur 10**), enn ved den etablerte viltkorridoren. På noen få bilder var det vanskelig å gi en sikker artsbestemmelse på grunn av uklarthet i bildet.

Kamera 1 og 3 ble ikke utløst og fra disse foreligger ingen bilder. På grunn av en teknisk feil, har det dessverre ikke latt seg gjøre å hente ut eventuelt fotomateriale fra kamera 4.

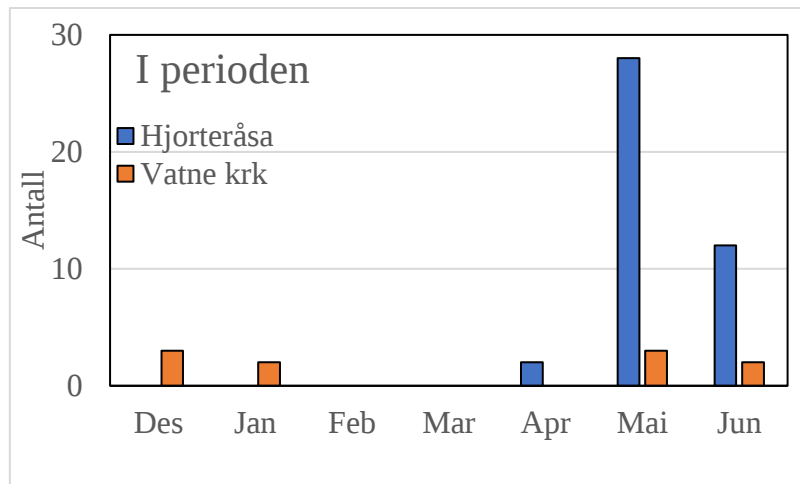
Tabell 1. Antall bilder tatt av hjortevilt av de enkelte viltkameraene. Kamera 2, 5 og 7 var plassert ved viltkorridoren, mens kamera 6,3 og 8 var plassert ved Vatne Kirke.

	Hjorteråsa			Sum	Vatne kirke			Sum
Kamera nr.	Kam. 2	Kam. 5	Kam. 7		Kam. 3	Kam. 6	Kam. 8	
Rådyr	2	0	0	2	0	0	0	0
Hjort	11	8	14	43	0	3	3	6

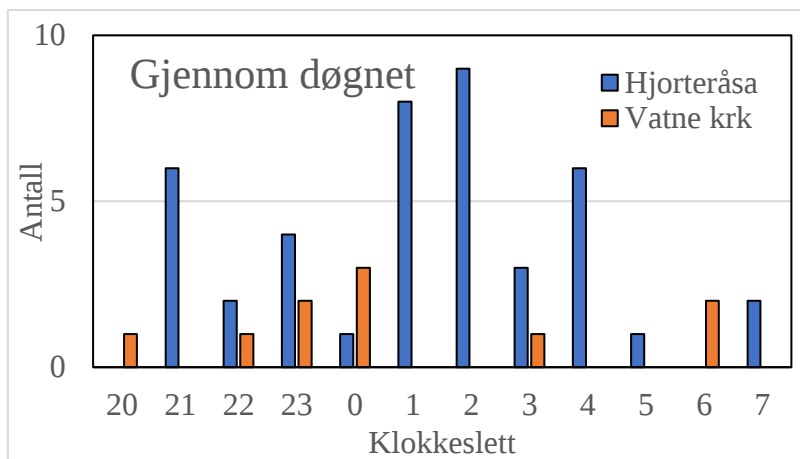

Figur 8. Venstre: Utsikt mot fylkesveg 659 og Vatnevatnet fra trekkveien ved Vatne kirke. **Høyre:** Et av åtte utplasserte viltkamera ved Vatneeidet.

Figur 9. Antall hjortevilt registrert av viltkameraer pr måned i perioden desember 2016 til juni 2017, fordelt på de to trekkveiene.

Figur 10. Registreringer av dyr fordelt gjennom døgnet i de to trekkveiene.

Både ved utplassering og innhenting av viltkameraene ble det observert spor etter både hjort og rådyr. Det ble observert særlig mye spor og tråkk i den etablerte viltkorridoren. Her er det flere tydelige stier i nordsørlig retning som indikerer jevnlig bruk av hjortevilt.

Figur 11. Hjort dokumentert av viltkamera 7, i viltkorridoren.

Figur 12. Hjort på vei inn i bildet ved kamera 5, i viltkorridoren.

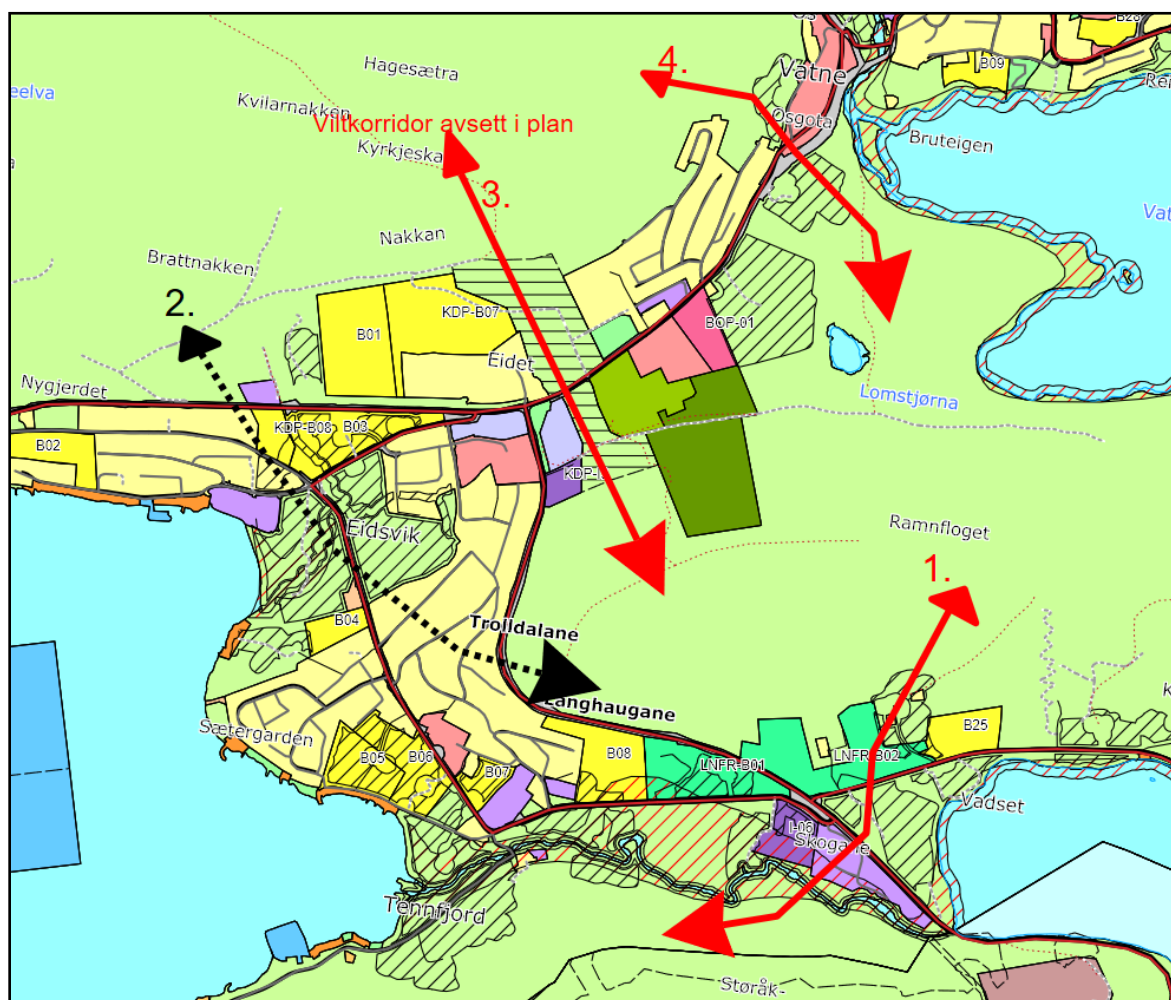
FREMTIDIG SITUASJON

Det er et stort press på utbygging i Haram kommune og området rundt Vatneidet/ Tennfjord har befolkningsprognoser mot 2030 på omtrent 40 % vekst. Det er forslag om utbygging på arealet som utgjør viltkorridoren (Hege Gjøsund, pers. medd.).

I **figur 13** er de viktigste trekkmulighetene i og nær viltkorridoren vist på foreløpig kart for ny kommuneplan, mottatt av Haram kommune. Sterkt fargede områder er nye utbyggingsområder. B01 og KDP-B07 (gul farge) er ikke utbygget (nordsiden av T-krysset).

Trekkvei 2 er ikke lenger i bruk på grunn av utbygging siste 30-40 årene. Trekkvei 1 er truet av videre utvidelse av næringsområdet på Vadset. Trekkvei 3 (Hjorteraåsa) er også truet av utbygging, men er satt av til viltkorridor i overordnet planforslag. Trekkvei 4 (Vatne kirke) er et smalt naturområde mellom byggefelt og Vatne kirke.

Kartet i **figur 13** viser at utbyggingspresset i dette området er stort og at det er få muligheter for trekkende vilt i dag. Dersom dagens viltkorridor fjernes fra kommuneplanen, er eneste mulighet for hjortevilt å krysse fylkesveien ved trekkvei 4 (Vatne kirke), som er vesentlig mindre egnet som viltkorridor. Resultatene fra viltkameraene støtter også opp om inntrykket av at denne trekkveien er lite brukt i dag.

Figur 13. Kartutsnitt med forslag til ny kommuneplan (ikkje godkjent) med trekkveier sett i forhold til forslag om framtidig utbyggingsområder.

FORHOLDET TIL NATURMANGFOLDLOVEN

I naturmangfoldloven er det nedfestet forvaltningsmål for både naturtyper og arter, som sier at artene skal forekomme i livskraftige bestander i sine naturlige utbredelsesområder, at mangfoldet av naturtyper skal ivaretas, og at økosystemene sine funksjoner, struktur og produktivitet blir ivaretatt så langt det er rimelig (§§ 4-5).

§ 8 KUNNSKAPSGRUNNLAGET OG § 9 FØRE-VAR-PRINSIPPET

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtyper utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet (§ 8). Kunnskapsgrunnlaget for forvaltning av hjort og rådyr i Haram er vurdert som noe tynt av Meisingset (2008).

§ 10 ØKOSYSTEMTILNÆRMING OG SAMLET BELASTNING

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Dagens belastning på økosystemet i området for eksisterende viltkorridor er ganske stor. Fylkesveien går på tvers av viltkorridoren og området sør for vegen er svært utbygd. Området nord for fylkesveien har større areal med skog og er noe mindre påvirket. En ytterligere utbygging i eller nær viltkorridoren vil øke den samlede belastningen på økosystemet.

Figur 14. Flyfoto fra 1964 (til venstre) og 2015 (til høyre) viser utviklingen som har vært ved Vatneeidet.

DISKUSJON OG ANBEFALING

Datamaterialet som er innhentet i forbindelse med denne rapporten gir en del informasjon om hjorteviltet i Haram, men ikke et fullstendig bilde. Som Meisingset (2008) nevner i sin rapport bør det gjennomføres mer innsamling, samordning og kartfesting av data for å kunne forvalte hjorteviltet på en god måte.

Utplassering av viltkamera og feltundersøkelser i 2016-2017 bekrefter imidlertid at viltkorridoren ved Vatneeidet fortsatt er i bruk av hjorteviltet. Det er også sannsynlig at viltkorridoren er mer i bruk enn trekkveien ved Vatne kirke. Fallviltdata viser et mulig økende problem med vilt påkjørsler og endringer i trekkruiter og opphopninger av hjortevilt skaper konflikter med landbruket.

ANBEFALING

Generelt er det viktig at kommunene sikrer viktige arealer for hjort og annet vilt, blant annet ved å regulere trekk-korridorer gjennom arealer som er under press for utbygging. Vatneeidet utgjør et smalt landareal som hjorteviltet må krysse for å komme til og fra de ytre delene av Haram. Alternative trekkmuligheter for hjort er fjordkryssinger. **Det anbefales sterkt å opprettholde dagens viltkorridor ved Vatneeidet i ny kommuneplan.** Dette er i tråd med tidligere anbefalinger av fagekspertene, og med det utbyggingspresset som er i nærområdene, er det ingen grunn til å tro at denne korridoren vil bli mindre viktig i fremtiden.

Det anbefales også å sikre andre arealer som viltkorridorer, slik at hjorteviltet har flere muligheter for å komme til/fra ytre deler av Haram. Dette kan redusere ytterligere konflikter med landbruket og risikoen for påkjørsler. Slike grønne korridorer har ikke bare funksjoner som trekkveger for hjort, men har også betydning for andre organismer, både flora og fauna, og bidrar dermed også til å ivareta det biologiske mangfoldet i kommunen.

OPPFØLGENDE UNDERSØKELSER

De enkle undersøkelsene som ble utført i forbindelse med dette prosjektet, gir kun indikasjoner på dagens situasjon for viltkorridoren og hjorteviltet ved Vatneeidet.

Det er viktig at det opprettholdes vårtellinger i kommunen og at disse gjennomføres etter samme metodikk hvert år for å kunne fange opp variasjoner og utvikling. I tillegg burde jaktlagene sende inn sett hjort-data og slaktevekter til hjorteviltregisteret. Det ser ut til at det blir gjort for en del vald i Haram kommune, men at praksisen er litt ulik.

For å kunne få mer fakta om hvordan hjorten trekker i Haram kommune kan det være aktuelt å gjennomføre et merkingsprosjekt. Dette bør i så fall samkjøres mellom flere kommuner og utføres av viltekspert/forskningsinstitusjoner som Bioforsk og/eller NINA. Møre og Romsdal fylkeskommune vil være en aktuell samarbeidspartner i dette og kan omsøkes om tilskuddsmidler.

Et rimeligere og enklere alternativ, kan være at kommunen har stående viltkameraer på et utvalg steder i en lengre periode (flere år) for å samle data og bygge opp kunnskapsgrunnlaget om hjorteviltet i Haram.

For å få bedre kunnskap om hjorteviltet i Haram kreves uansett et godt samarbeid mellom jegere og kommunal viltforvaltning.

REFERANSER

Meisingset, E. L. 2008. Forvaltning av hjortevilt i Haram kommune. Forvaltningen, bestanden, aktuelle mål og tiltak. Bioforsk Rapport Vol.3 Nr. 23 2008, 23 sider

Muntlige kilder:

Hege Gjøsund, Haram kommune

John-Ole Aarsæther, Haram kommune

Rune Stene, viltnemnda

Atle Krogsæter, viltnemnda

VEDLEGG

Vedlegg 1: Informasjon fra viltneemnda om trekkveier i Haram kommune

Trekkveier for hjort i Haram.

1. Vadset

Her krysser hjorten markene på norden av Engsetdalsvatnet over riksvegen og utover mot Stavssetfjellet. En del krysser også Taftisundet ut til Ellingsøya. Haram kommune har regulert hele området fra krysset til Tønsfjord og bort til elva fra Engsetdalsvatnet, til industriområde, på vestsida av riksvegen. Området er planlagt, delvis asfaltert og bygninger er satt opp.

Hjorten krysser fremdeles det planerte området men etterkvart som det blir mer bebyggt eller evt. inngjerdet så vil trekket stoppe.

5-600 meter langs riksvegen i retning Skodje har vi nytt trekk som også er trua av ett stort irregulært industriområde der det har foregått store utbygginger. Dette er Skodje kommune sitt ansvar.

I 2002-2005 når vi heldt på med hjortemaking såg vi hvert år, i mars måned, over 200 dyr mellom riksvegen ved Engsetdalsvatnet og Taftisundet. I tillegg nylte hjort på Ellingsøya.

2. Mula

Trakket over Mula, som er et navn på området der riksvegen svinger overfor Tunfjorden, var det mest brukt tidligere, her kryssa hjorten markene i Eidsvika + riksvei 659 og opp i Slyngholm marka. Det var som oftest ei trevoks periode i ektaler med mange påkøyrslar.

Dette trakket er no attlygd i Tunfjorden på vestsida av bru. Storstilt boligutbygging, omsorgsenter forretningsbygg etc.

3. "Hjorteråsa"

Dette er den utlyggingstrua koridoren som er verna til formålet.

Her bør det vernast tilstrekkelig område i begge ender både på østsida av riksvegen og ved Ravnfløet. I tillegg bør koridoren beplantes på begge sider for å gi meir skygge.

Belysning frå bygninger på begge sider bør også begrenast om dette fortsatt skal fungere.

4. Kirka.

Trekket ved kirka er det også
tvingande nødvendig å fortsatt holde
opent.

Tidligere var trekket ved kirka betrakta
som vartrekk og trekkvete 2. som
hausttrekk. Dette viste i alle fall forskjellen
av påkøyrer.

5. Hovset.

I dette området har det dei seinere
år vore store annsamlinger av
lyørt både haust og vår.

Vi trur at dette er eit resultat
av utbygging i område 2, 3 og 4
stenging av dei tre sistnemnde
trekkveener går hardt utover jord- og
skogbruk i Vatndalen samt at
forflytting av dyra til 5 ødeligg
for den største saandrifta i Haram
som ligg i Ertesvågen.

6, 7 og 8.

6. Samfjordsstraumen, her spaserer lykten
over på fjøre sjø tidligere.

Det var et stort steinbrudd
på vestsida av brua og trekket har
stoppa.

8. Høyland - Symnaland.

Høyland Symnalandsmuset var regulert til
bølighett og store deler er tittelbygd, med
det resultat at trekket har stoppa.

Etterkvart som utbygginga på Symnaland
tok fart og steinbruddet i Samfjords-
straumen vaks starta lykten fjord-
kryssing ved 7, Håvikmyra, og vi
fikk altene og oftare påkøyrer her i
trekktida.

Den seinare åra har tall påkøyrer ved
7. minke, muligens i takt med at
vårteljetallet har auka på Grytastranda.
Mulig årsak at lykten trekker over
"tunell-taket" på Rønne og ut på Gryta-
stranda istaden for ned mot Samfjords-
straumen.

5.

Konklusjon må vere at ved trekk 1, 2, 6 og 8, så har ikkje kommunen vurdert at dette er tildels viktige trekkruiter for hjort.

Harain kommune er ei av dei hjortitetteste kommunane i fylket når det gjeld fellingsstall pr. arealeining og kutt spesielt når det gjeld fall overvintrande hjort. Dette må vi ta hensyn til i arealplanlegging og jorde og verne området til formålet (trekkvei) både på Vatne og Vadset.